

Az *accommodatio* elve mint a teológia alapja
(A transzcendencia nyelvétől a krisztusi kijelentésig)

Veres Ábel
KRE–BTK

Absztrakt

Előadásomban azt vizsgálom, hogy az *accommodatio* reformátori elve – mely szerint Isten a maga kijelentésében alkalmazkodik az emberi értelemhez – miként képezheti a teológia lehetséges alapját a modern filozófia, különösen Gilles Deleuze gondolkodásának fényében. A deleuze-i immanencia-filozófia, amely elutasítja a transzcendens rendező elveket és a teológiát „a hatalom eszközeként” kezeli, kihívást intéz a klasszikus istenfogalom és a teológiai beszéd lehetősége ellen. Ugyanakkor Kálvin teológiájában az isteni alkalmazkodás – a kijelentés, az inkarnáció és a Szentírás közvetítő nyelvhasználata révén – egy olyan hermeneutikai és krisztológiai modellként jelenik meg, amely nem filozófiai spekulációra, hanem Isten önkinyilatkoztatására épül. Az előadás azt kívánja bemutatni, hogy miként válhat az *accommodatio* nemcsak a reformátori teológia sarokkövévé, hanem egyúttal válasszá is a modern szkepszisre: van értelme Istenről beszélni – ha elfogadjuk, hogy Isten maga is „gügyögve” szól az emberhez.